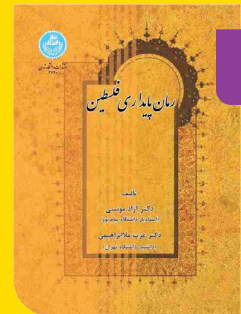

رمان پایداری فلسطین

■ نویسنده: آزاد مونس

■ عزت ملابراهیمی

■ ناشر: دانشگاه تهران

کتاب حاضر، پژوهشی است که می‌کوشد دو حوزه مطالعاتی رمان و ادبیات پایداری را در نقطه‌ای به نام فلسطین به هم پیوند زند. در بخش اول روند کلی رمان‌نویسی فلسطین از آغاز پیدایش این گونه ادبی بررسی می‌شود و بخش دوم به تعریف و تبیین زیرساخت‌های نظری رمان پایداری اختصاص یافته است. در بخش علمی با ورود به متن هشت رمان برگزیده فلسطینی، تلاش شده است تا هم دانسته‌های بخش نظری آزموده شود و هم درجه همسانی و همسازی آن‌ها با رمان دهه‌های شصت، هفتاد و هشتاد فلسطین قرن بیستم بیان گردد.

دیدار با فردا

■ نویسنده: حمید گروگان

■ ناشر: کانون پرورش فکری

کتاب حاضر، ذکری است مختصر، اما عمیق و فراگیر، از کودکان جهان و آینده‌های فراموش شده آنان: کودکان فلسطین، و دیگر کودکان جهان که همگی سرنویشت مشترکی داشته‌اند، اما شاید آینده‌شان همچون گذشته آنان نباشد.

غزه از بازگشت می‌نویسد

■ نویسنده: رفعت العریعر

■ مترجم: امیرحسین حیدری

■ ناشر: آرما

این کتاب مجموعه پانزده داستان به ویراستاری رفعت العریعر استاد ادبیات و نوشتن خلاق در دانشگاه اسلامی غزه است. نویسندگان این داستان‌ها، جوانان بیست‌ساله‌ای هستند که اگر چه صدای بمب و گلوله و برنامه‌های عامدانه اسرائیل برای آنها همراه تک‌تک لحظات زندگی آنها بوده است، اما داستان‌هایشان به ما می‌آموزد که چگونه باید روحی تسخیرناپذیر و اراده‌ای ناگسستنی داشت. این جوانان در حقیقت نسل بعدی نویسندگان و اندیشوران فلسطینی هستند.

داستان سرزمین مقدس

جلال توکلی در ریح پل می‌زند بین مقاومت مردم فلسطین و حمایت مردم ایران

محمدرضا نصیری
منتقد

ایران همواره در طول تاریخ مدافع مردم و سرزمین فلسطین بوده، اما در طول این تاریخ پرفرازونشیب، آثار ادبی کمی در این زمینه خلق شده است. شاید مهم‌ترین آنها فیلم «بازمانده» ی سیف‌اله داد باشد. سیف‌اله داد فیلمنامه این فیلم را براساس داستانی از غسان کنفانی نویسنده فقید فلسطینی به نام «بازگشت به حیف» نوشت و موضوع آن به سال ۱۹۴۸ و تشکیل کشور اسرائیل و حکومت آن بر شهر حیف بازمی‌گردد. غسان کنفانی در ۸ ژوئیه ۱۹۷۲ از سوی موساد، در بیروت با انفجار بمبی که در ماشینش قرار داده بودند، به همراه خواهرزاده‌اش ترور شد.

در حوزه ادبیات داستانی، رمان «ریح» از نخستین و مهم‌ترین آثاری است که درباره مردم و سرزمین فلسطین در ایران توسط جلال توکلی نوشته شده. توکلی متولد سال ۱۳۴۸ در شمیران تهران است. او تا دومین سال دوره راهنمایی در تهران و از آن پس تاکنون در شهر یزد زندگی می‌کند. تحصیلاتش را تا سطح کاردانی مرت آثار تاریخی دنبال کرد و به‌عنوان مدیر پاسداران میراث فرهنگی مشغول فعالیت است. همچنین با حوزه هنری تهران و یزد همکاری دارد و در حوزه هنری یزد مسئول بخش ادبی قصه است. از میان آثار او مجموعه داستان «آن خال» برگزیده نهمین دوره کتاب کودک کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شد و رمان «ریح» هم در جشنواره دوسالانه قلم زرین به‌عنوان اولین داستان بلند

فارسی درباره سرزمین مقدس فلسطین مورد تقدیر قرار گرفت.

«ریح» آنطور که نویسنده‌اش می‌گوید پس از ۱۹ سال با یک بازنگری و ویرایش جدید در ۱۶۰ صفحه و قطع رقعی توسط انتشارات سوره مهر دوباره تجدید چاپ شده است. عنوان کتاب «ریح»، یک واژه قرآنی به معنی بادهای بشارت‌دهنده رحمت الهی است (سوره اعراف، آیه ۵۷)، که در فضای دردناک و ناگوار داستان، سفیر امید و زندگی و بشارت‌دهنده پیروزی و مدد الهی است.

زمان داستان بین سال‌های ۱۹۴۰ تا ۱۹۴۱ میلادی اتفاق می‌افتد؛ در آن سال‌ها یهودیان در ظاهر به صورت مهاجر از دست نازی‌ها گریخته‌اند و در فلسطین که آن را «ارض موعود» می‌نامند، جویای کار هستند، اما به تدریج زمین‌های فلسطینی‌ها را به هر شکل ممکن تصاحب می‌کنند.

جلال توکلی درباره صحت روایت تاریخی‌اش می‌گوید: «اگر چه وقایع کلی داستان واقعی و با استناد به مدارک موجود نوشته شده است، اما به صورت نمادین در داستان اصلی که در یک مزرعه اتفاق می‌افتد، انعکاس می‌یابد. در حقیقت، مزرعه مورد اشاره، نمادی از کشور فلسطین است و هر کدام از شخصیت‌های داستان، نماینده طیف خاصی از مردم آن کشور به شمار می‌روند.»

«ریح» روایتی است از شور و شهادت مردم مظلوم فلسطین. داستان درمورد پسری فلسطینی به نام اسماعیل است که با شروع کتاب، به شهادت می‌رسد و دفتر خاطراتش به دست نویسنده ایرانی کتاب - جلال توکلی - که در جنگ حضور دارد،

می‌افتد. نویسنده با خواندن خاطرات اسماعیل، سعی می‌کند آنها را براساس تخیل خود تکمیل کند، اما او داستان را به‌گونه‌ای نوشته که برای خواننده، باورپذیر و شکلی از واقعیت فلسطین باشد.

رمان به سبک گزارش‌نویسی و خاطره‌گویی نوشته شده و نویسنده در خلال بیان وقوع حوادث و رویدادهایی که اسماعیل و خانواده‌اش تجربه کرده‌اند، به شرح ماجراهای دیگری می‌پردازد که هر کدام به نحوی مساله فلسطین در آن نمود عینی دارد؛ تاریخ اشغال فلسطین، فلسفه پدیدآمدن اسرائیل، نقش دولت انگلیس در اشغال سرزمین آنها، سوق‌دادن لهستانی‌های اخراج‌شده از سرزمین خود و یافتن جایی تازه برای زندگی، ورود دوستانه آنها با نام «یاور» به فلسطین و ناگهان بروز دشمنی با صاحبان اصلی آن خاک، برخی جزئیات مهم و دقیقی است که نویسنده در لایه‌لای طرح اصلی داستان خود، به آن پرداخته است. همچنین توکلی از کاربرد نمادها و نشانه‌ها در داستان غافل نبوده و به خوبی و بجا از برخی نمادها در خلال روایت خود بهره برده است. از جمله درخت هزارساله‌ای که در کل منطقه فلسطین ریشه دوانده و اینجا نشانه آن است که برخی شاخه‌های (درخت) ملت فلسطین را در طول سال‌ها مبارزه از جا کنده‌اند یا به هر نحوی سعی کردند آن درخت را بشکنند و فروبریزند، اما چون این درخت در تمام سطح منطقه و فلسطین ریشه دوانده، امکان سوزاندن و از ریشه بیرون کشیدن آن وجود ندارد.

جلال توکلی با اشاره به درخت زیتونی که در مزرعه وجود دارد و در